

ЛЕОНИД ПАНАСЕНКО

МЯСТОТО НА ЖЕРАВА

Превод от руски: Весела Петрова, 1988

chitanka.info

Альошин излезе от метрото, отскочи до хлебарницата и се зарадва — имаше пресни кифли. Той взе десет наведнъж, за да ги нареже вкъщи на тънки филийки и да си изпече във фурната цяла камара сухарчета. Нина Алексеевна, приходящата домашна помощничка, два пъти в седмицата му готвеше топло ядене. Освен това редовно пълнеше хладилника със сирене, яйца и шунка — професор Альошин обичаше да закусва и да вечеря вкъщи. Дори можеше да учуди някой гостенин или гостенка — празнично да подреди масата и да направи цяло угощение от „нищо“. За женитбата си и за четирите години празен живот, когато сякаш непрекъснато гонеше нещо или някого, не обичаше да си спомня. След развода не отбягваше жените, но се страхуваше от дълготрайни връзки — винаги скъсваше пръв, докато е още „топло“, или пък бягаше в науката като в нелегалност — да не свикват. Вече четири месеца — от май насам, той беше абсолютно свободен, но чувствуващ, че златното лято безвъзвратно е отлетяло: септември бе на прага, а сърцето му, което успя да опази от всички изкушения на Юга (летния си отпуск прекара в Кримската обсерватория), наопаки, започна да страда и да търси ласки.

Може би затова професорът замръзна, щом чу Гласа. В светлината на далечната лампа през ошарения с жълто листак съмътно прозираха силуети — бяха момчетата, които често свиреха на китара пред съседния вход. Но днес всичко бе друго. Днес с тях имаше и момиче и то пееше. Гласът му омагьоса Альошин. Той дълго стоя и слуша. От време на време смехът ѝ ромолеше в мрака като ручей. Можеше само да се догажда за възрастта и външността на непознатата. Въображението му, омагьосано от гласа ѝ, я рисуваше прекрасна.

„Дали да ида при тях? — си помисли Альошин. — Не, неудобно е. За тях вече съм «старец». Пък и не ми се иска да остана изълган. Може би съвсем не е такава, каквато си я представям.“

Вкъщи професорът не се зае със сухарите. Щураше се от стая в стая, докосваше предметите, а после седна до бюрото.

„Смешно! — Альошин разлисти страниците на наполовина готовата си монография. — Като философ години наред се занимавам с космогония и космология. Вълнуват ме глобални въпроси: как и кога е възникнало всичко, как се е развивало, от какво и по какви закони са се създали нашият свят и Вселената? Най-сетне доказвам с

математически изчисления, че Космосът е населен. Това означава, че съм осъзнал самотността на нашата цивилизация като цяло и чрез мен се реализира копнежът за общуване на цялото човечество — огромна съвкупност от индивиди. А, от друга страна, самият аз съм самoten. Чисто по човешки. За какво ми е общуването между световете, щом и досега чувам Гласа и копнея за женска ръка, която да премахне всяка болка...“

За да не продължава да си трови душата, Альошин се съблече и си легна. Не му се четеше и той угаси лампата. Нощта веднага нахлу в стаята. Вън валеше. Вятърът разклаща фенера пред котелното помещение и неясни светли петна пълзяха по стените, а на терасата се струпваха сенките на мокрите тополи. Под одеялото беше топло и уютно. Альошин включи телевизора и се усмихна — предаваха позната мелодия в изпълнение на ансамбъл „Каравели“. Мелодията подскачаше като гумена топка и пръскаше искрите на акомпанимента катоベンгалски огън. Когато слушаше хубава музика, Альошин обичаите да мисли за жените. Не изобщо, а за някоя от тях, която бе срещал в живота си и не му бе създала неприятности. След развода нямаше много от този род — всичките му връзки бяха краткотрайни, без обещания и сцени и затова навярно ги беше запомнил. „Паметта също устройва приеми — се пошегува веднъж един дипломат, негов познат. Пошегува се и притвори очи, смеейки се: — Ax, какво великолепно зрелище е това! На тези приеми никога не идват неканени гости.“

Альошин също притвори очи. А когато ги отвори, уплашено трепна и дръпна одеялото до брадата си.

През открепнатата врата за терасата, зад синкавото тюлено перде, полюшващо се между светлината и сянката, се виждаше полуобърната... гола девойка.

Сякаш незнайно откъде лумна огън и освети стаята. Альошин с един поглед обгърна девойката — дъждовните капки по младото тяло, мокрите коси... Блещукайки в светлината на уличния фенер, капките се стичаха покрай хълмчетата на гърдите ѝ, пълзяха по корема и изчезваха надолу, в края на златистия мъх.

Девойката беше толкова реална, толкова нещастна и премръзнала, че Альошин веднага скочи от кревата и без да се замисля, грабна една хавлия от банята. Той изтриваше мокрото тяло.

Тънките ръце на непознатата не му помагаха, а по-скоро го плашеха със случайното си докосване.

„За нищо не питай! — сам си заповяда Альошин. — Не питай! И не се учудвай! Приеми това като подарък от съдбата. Обикновено чудо.“

Той наметна девойката с халата си — тя трепереше от студ. Без да знае какво да прави по-нататък, Альошин отведе нощната гостенка до леглото и я накара да седне.

— Ей сега, само минутка — каза той. Досети се, че когато човек е премръзнал, му дават да пийне нещо. Донесе малко коняк — пипнешком, като се бълскаше в мебелите, сякаш се боеше да запали лампата: ами ако това е само сън и всичко изчезне?

Девойката пое чашката, близна и с погнуса я отблъсна.

— Какво да те правя? — отчаяно промълви Альошин. — Завий се. Легни и се завий. Цялата си се вкочанила.

Уви гостенката с одеялото и внимателно я привлече до себе си, за да я стопли с тялото си. Почувствува, че него също го втриса. Защото както и да се успокояваше, очевидно бе, че случилото се е неправдоподобно. А най-много го вълнуваха близостта на девойката, чиито влажни коси се бяха разпилели по възглавницата.

„Защо мълчи?...“

Примирайки от собствената си смелост, Альошин прегърна непознатата и намери в тъмнината устните ѝ. Сякаш възвърнала най-сетне гласа си, девойката тихо извика. Хладните юмручета на гръдта ѝ се опряха о гърдите му и разпалиха у него непреодолимо желание да се разтвори, да се стопи без остатък в еластичното тяло, сковано от страх или от студ...

После дойдоха благодарността и смущението.

„Аз изобщо не я познавам! — ужаси се Альошин. — Коя е тя? Откъде е? Защо се появи на терасата ми?“

— Как ти е името? — тихо попита той.

— Не зная — отговори девойката. Привдигнала се на лакът, тя някак твърде сериозно разглеждаше неочеквания си любим. — Наричай ме както искаш.

— Аха! — съгласи се Альошин и се включи в играта, която му се предлагаше. — За мен си дар божи и туйто. И затова ще те наричам именно така.

— Няма нужда от „божи“ — помоли девойката. — Не ми харесва. Нека да е по-кратко.

— Тогава Дар — се засмя Альошин. — Просто Дар. От небесата, от богоете, от дявола — все едно.

Весела увереност смени предишното смущение. Всичко ще бъде добре! Щом се появи... Дар, всичко, буквално всичко ще се оправи. Точно това е щастиято. Тази нощ птицата на щастиято случайно долетя в стаята му... И все пак... Как се озова на терасата?

Сърцето на Альошин за миг се сви — той се страхуваше от въпросите, защото знаеше, че отговорите не винаги съвпадат с онези, които сме си измислили, и тогава връзката между явленията се къса и става лошо за всички.

— Никъде ли не те чакат? — предпазливо попита той. — Вече е късно.

— Не — отговори Дар. — Не се тревожи за мен. Аз не съм тукашна. Може да се каже — чужденка.

— Чужденка ли? — учудено попита Альошин. — И откъде идваш?

— Няма да разбереш — девойката се прозя. — Ние имаме друга координатна система. Въщност съм от ГИДЗ — Галактически институт на Доброто и Злото.

— Аха — Альошин се изсмя саркастично. — Добрата фея. Къпала си се в подпространството и изведнъж си усетила колко е самотно едно от земните същества.

— Да, ти генерираше мощн поток душевен дискомфорт — съгласи се Дар, сякаш това бе нещо обикновено. — Жажда за общуване, застой в работата плюс обикновен сензорен глад...

„Назубрила е разни думички... — помисли Альошин. — Знае дори за монографията ми. И наистина шеста глава нещо не върви... Само че откъде знае? Е, какво пък, щом ще играем — да играем.“

— И звездното момиче реши да ми помогне? — Той нежно привлече Дар. От случилото се и от странния разговор главата му леко се въртеше.

— Ще ти помогна — съгласи се Дар. — Но през декември ще си замина... Ще отлетя. И не ме целувай толкова често — не съм свикнала с вашите земни ласки. Защо трябва да се облизваме?

— Ще полудея! — Альошин седна на ръба на кревата и гаврътна коняка, който преди това Дар бе отказала да изпие. — Ти, момиче, си невъзможна фантазьорка. Да слезем на земята, а? Искаш ли да ти разкажа нещо за теб? Значи наричат те Дар. А бащиното ти име и фамилията ти? Да речем. Дар Сергеевна Климова. Средно специално образование. Да предположим, библиотекарка. Пристигнала си от Псков или Воронеж. Тъй ли е?

— Нека бъде тъй — съгласи се Дар и леко го докосна с ръка. — Ако това те устройва, нека бъде тъй.

— Смешно — поклати глава Альошин. — Ако те слуша човек, всичко е било нарочно. Чула си ме, дошла си... утеши ме. Всичко по поръчение на института ли е?

Дар не забеляза подигравката:

— Не, какво говориш. Всичко направих сама! В института никой не знае... А нашата близост... Разбиращ ли, щом съм почувствува твоята душа, значи по нещо сме близки. При вас не съществува духовна полигамия. Дори пълна моногамия няма. Всичко опира до тялото. Това е странно. Вечно разединение, пълно сливане на индивидуалностите е невъзможно. Аз ти дадох съвсем малко, без да излекувам душата ти. Дори не я успокоих.

Альошин затвори устата на Дар с целувка. После помоли:

— Хайде да прекратим този разговор-игра. Неприятен ми е. Науката си е наука, дори и умозрителната, а животът си е живот. Не обичам феите и „звездните момичета“, които живеят в измислени светове. Нека просто да се обичаме. И без никакви небивалици.

Дар дълго мълча. После въздъхна и се съгласи:

— Навярно си прав. Не може да се съедини несъединимото. Мен също са ме учили на това. Но никога не съм вярвала... Вероятно трябва действително или да си останеш такъв, какъвто си, или напълно да се подчиниш на чуждия свят, да се разтвориш в него. Ще помисля. Щом ти искаш това, ще помисля.

Пратеникът пристигна точно в определеното време.

Той беше дребен, побелял старец с безформено палто и заешка шапка. Без да си изтрие краката и дори без да поздрави, влезе в стаята и седна в едно кресло. Сложи си шапката на коленете, като с целия си вид искаше да покаже, че разговорът ще бъде кратък.

— Днес е шести септември — недоволно рече той. — Какво си мислите? Ние и така изразходвахме тук огромно количество енергия. Ако всеки...

— Няма да се наложи да правите тунел в пространството — прекъсна то Дар. — Оставам на Земята.

— В какъв смисъл? — слиса се старецът.

— В прям. Аз обикнах един човек. Тоест обекта на проучване.

Старецът сви рамене и се облегна в креслото.

— Сега я втасахме — недоволно промърмори той. — Разбира се, теоретически е възможно. Имаше няколко случая... И все пак не разбирам — как може да се обикне един дивак?!

— Той не е дивак — възрази Дар. — Напротив, той е голям учен, философ е. С него ми е интересно.

— Случва се — вяло кимна Пратеникът и извади бележник. — С колко да продължим престоя ви на Земята? Имайте предвид, че плътската любов е само подобие на Великото сливане. После ще се наложи дълго да пречиствате душата си. Ако останете, експериментът преминава към отдела на емоциите. Половин година ще ви бъде предостатъчно.

Дар почервя и с досада мръдна рамене.

— Не ме разбрахте. Оставам завинаги.

От изненада Пратеникът дори се надигна. Заешката шапка падна на пода.

— Момичето ми — каза той, като хвана Дар за ръката и се взря в очите ѝ. — Май сте болна. Сега ще изследвам психиката ви и ще се опитам да ви помогна. Вие не осъзнавате какво вършите.

— Ама не! — Дар издърпа ръката си. — Всичко съм обмислила. Аз не мога да наблюдавам отстрани и да експериментирам... Хората са ни близки. За да ги опознаем, трябва да живеем заедно с тях. Да станем като тях.

— Това е невъзможно — строго каза Пратеникът. — Разликата в развитието и във възприемането на света не може да се унищожи или да се игнорира. Колкото и да се стремите да се претопите в този свят, момичето ми, винаги ще си останете чуждо тяло. Работата не е в знанията — те могат да се усвоят, да се предадат. Вие непрекъснато ще усещате разликата в духовните потенциали. Това ще ви убие.

— Ще свикна — възрази Дар. — По-добре е да се ощастили един умен жител на Земята, отколкото да се правят догадки за съдбата на цялата цивилизация. Освен това Генадий сам е открил интересни космологични закономерности — полека-лека ще му помогна да вникне в тях.

— Но не на такава цена! — извика Пратеникът, забравяйки земната учтива форма „ви“. — Ти ще загубиш всичко! Нашият живот е седемстотин-осемстотин години — според земните мерки това е безсмъртие. А биоформата! Погледни ме, погледни ме де! Тази отвратителна, полумъртва плът. Но аз ще се върна в ГИДЗ и пак ще стана млад и практически всемогъщ. А ти, като приемеш техния живот, след петдесет-шайсет години ще се разсипеш, ще се превърнеш в тлен. Ще ти вземат всичко, момичето ми, дори крилата. Ще ти остане паметта и забраната да си спомняш. И това е най-страшното... Когато разбереш колко дълбоко е несъответствието, когато осъзнаеш, че жертвата е безсмислена... Дар заплака.

— Недайте да ме плашите — тихо помоли тя. — Аз не искам да бъда висше същество — студено и равнодушно. Недайте да ме плашите! И аз самата се страхувам. Но зная — и у нас, и тук, на Земята, силните винаги се притичват на помощ на слабите. Нас са ни учили: доброто трябва да бъде активно. Значи трябва да се рискува и да се жертвува. Ние сме се отучили да се жертвуваме.

— Има различни жертви, момичето ми — тъжно рече Пратеникът и стана от креслото. — Необходими и, как да ти кажа... възторжени. Зад които освен порив и добри намерения няма нищо.

Пратеникът вдигна шапката си и от умен, властен събеседник отново се превърна в победял стариц с безформено палто. Отново премина на „ви“.

— Мъчно ми е за вас — каза той и уморено въздъхна. — Живейте както искате. Но ще се опитам да убедя ръководството на института да ви следи и да не приема сериозно вашата жертва и вашият отказ.

За пръв път от началото на разговора Пратеникът се усмихна:

— Може би ще ви вземем обратно, когато настъпи пълно откъсване. Може би ще успеем. А засега — сбогом.

Очите му светнаха в зеления спектър, което на универсалния галактически език означаваше пожелание за успех. Пристъпи към

стената и изчезна.

Няколко минути Дар с невиждащ поглед се взираше в пъстрите тапети, докато най-после до съзнанието й достигна, че на вратата настойчиво се звъни. Два дълги и три къси сигнала — значи Генадий не е сам, а води гости.

Аспирантът Овчаренко идваше у тях почти всяка събота. Усмихваше се пленително на Дар и още от антрето незабелязано изваждаше от дипломатическото си куфарче бутилка арменски коняк.

— Зная, зная, Дар Сергеевна — казваше той, като се мъчеше да скрие бутилката зад гърба си. — Вие ненавиждате спиртните напитки. Но за нас, хилавите интелигенти трето поколение, и без това пороците са почти недостъпни. Само дето пийваме по чашка-две — от най-благородната сред благородните напитки...

Михаил бе словоохотлив, обаче умееше моментално да „превключи“ и да стане най-преданият слушател. Не се подмазваше излишно на завеждащия катедрата — в науката предпочитам постиженията, а не длъжностите, казваше той. „Интелигентът трето поколение“ познаваше толкова добре постиженията на Альошин, че можеше, щом се наложи, да цитира наизуст нещо от негова статия отпреди десет години. Альошин го наричаше „кандидат без пет минути“ и предсказваше на аспиранта блестящо бъдеще.

Разговорите им на чашка коняк до някое време се въртяха около науката, а после обикновено се отклоняваха към загадъчната за Дар личност на някой си Меликов, заместник-ректор на института, в който работеше Альошин. Излизаше, че е подлец и хищник, душител на живата мисъл и отгоре на това — завистник.

— Вие защо не го поправите? — не издържа веднъж Дар.

— Кой „вие“? — слиса се Овчаренко.

— Вие всички, хората — обясни Дар.

Альошин се разсмя.

— Жена ми не може да се оправя твърде в практическия живот — обясни той. — Възпитателната функция на колектива оказва въздействие само върху по-дребни риби. А Меликов, макар да е глупак, все пак стои над нас. Плюс връзките му, плюс умението му да се ориентира...

— Но и него някой го ръководи — възрази Дар. — Нека те го поправят.

— Гърбавия гробът го изправя — промърмори под носа си Овчаренко и погледна въпросително шефа си.

— Мила, ти опростяваш всичко — с раздразнение забеляза Альошин. — Там... при вас... има хармония и ефирни създания. Меликов обича да си похапва и не обича да пътува с метрото. Той пази по-добре и от куче извоюваните от самия него блага и жизнено пространство. Може да звуци малко вулгарно, но е вярно. И вината му не е, че живее, както иска, а че не дава на другите да живеят. Той се страхува за своето парче баница, защото единственото, което умее, е да плюска и да спи. А пък аз умея и да мисля и намирам в това определено удоволствие. И Михаил умее. Такива като нас са изключително опасни за онези, които „просто дъвчат“...

— Къде е това там, Генадий Матвеевич? — не на място се учуди аспирантът. — Какви ефирни създания?

Альошин небрежно кимна към жена си.

— На Марс, приятелю, на Марс. Там има и хармония, и ефирни създания. И такива като... Дар Сергеевна. Жената на един космолог също трябва да бъде малко не от този свят.

Той изведнъж си спомни деня, когато решиха да отидат в ЗАГС^[1], и вътрешно потрепери. Вечерта я попита. „Къде са документите ти?“ Дар безгрижно му отговори с въпрос: „А какво е това?“ Той се ядоса и я помоли да престане със „звездните си шегички“. „Но аз наистина нямам никакви документи“ възрази Дар. Тя се приближи до масата, погледна в чекмеджето, където стояха документите и от което Альошин току-що бе извадил своя паспорт. После влезе за минутка в кухнята. Върна се усмихната, с новичък паспорт в ръка. Альошин го отвори и едва не го изтърва. Всичко беше тъй, както го бе казал преди, като се подиграваше — Дар Сергеевна Климова, година на раждане 1948, месторождение... Псков. Ако ѝ припомни, ще донесе от кухнята... и диплома за библиотекарка... Ами как се появи? През нощта, гола под дъжд, на терасата на петия етаж! Пък и тези бълнувания за галактически институт! Може ли да се живее с такъв човек?... Спомни си, че тогава му се разтрепериха ръцете. Дар като че ли усети уплахата, тревогата му. Притисна се до него, засмя се тихичко, сякаш стопявайки в ромола на смеха си внезапния му страх.

„Ти самият казваше — му пошепна, — че всичко трябва да се възприема с чувство за хумор. Та нали нищо не се е случило!“ „Нищо“ — облекчено въздъхна той. „И ние се обичаме — убеждаваше го Дар. — А това е най-главното! Във всички светове и галактики.“ „Във всички светове“ — съгласи се той.

— Я по-добре да ви пригответя нещо да хапнете — прекъсна спомените му Дар.

— Ти си ми умница! — зарадва се Альошин. — Михаиле, не можете да си представите каква фантазьорка е Дар Сергеевна в кулинарията… Не, не, недейте да спорите. Вие сте обядвали у нас, но не можете да си представите… Само че бързаме, Дарюшка. Изпържи ни шунка за по-бързо… Да, и не забравяй, моля те, сухарчетата. С масло…

Работата преобразяваща Альошин.

Той не потъваше в нея веднага. Отначало преглеждаше записките си, после „се препъваше“ в някоя от тях, проверяваше мисълта си — заравяше се в източника, четеше го задълбочено, насочваше се към трудове на други учени, сравняваше своите схващания с твърденията на предшественици и колеги.

Върху бюрото, на дивана и дори по перваза на прозореца се трупаха десетки книги и списания. Альошин ту започваше да пише, ту захвърляше писалката, разхождаше се из кабинета, отново хващаше нечия монография и поразен от внезапно хрумване, тичаше към бюрото, за да го запише.

— Седни при мен — молеше той Дар всеки път, когато се захващаше за работа.

Тя подвиваше крака в креслото, прелистваше някоя книга или слушаше откъси от монографията, които Альошин ѝ четеше с радостта на пълководец, спечелил победа, известяващ за нея на своя народ. Народът в лицето на Дар честичко сапуnisваще „пълководеца“ — нещо, което Альошин също подчиняваше на работата си. Дар забеляза, че като философ мъжът ѝ моментално улавяше всяка ценна мисъл, веднага я развиваща, подчиняваща я на идеята си или я отхвърляше, но непременно самичък. Когато работата му спореше, от него лъхаше сила и увереност, сякаш излъчваща някаква вътрешна светлина, и тогава в дома им ставаше по-топло.

Тръгваше към института — и светлината угасваше. Като че ли я изключваше, щом излезеше от кабинета. Веднъж Дар сподели с него това. Генадий сви рамене.

— Тук летя, макар и от време на време, рядко... А там... — той неопределено махна с ръка. — Там. Дарюшка, функционирам. И карам другите да функционират. Често без особена полза. А това ме потиска. С една дума, животът си е живот. И в него се налага да бъдеш различен.

Онази вечер на Альошин не му се работеше. Изпи си кафето, прелисти недовършената монография и още повече се вкисна.

— Защо си тъжен? — предпазливо го попита Дар.

Тя не разбираше и затова се плашеше от неуравновесеността на хората, от емоционалните им сривове, които в нейния свят щяха да бъдат признак на тежко психическо заболяване. Да, хората са други! Те живеят по-бързо. Краткият биологичен живот, изглежда, активизира духовно-емоционалния. Хората са неукротими. Те са постигнали малко конкретни неща, но за много знайт или се досещат, а към безброй други се стремят. Уви, желанията им са несъизмерими с възможностите, но тъкмо тук се крие нещо...

— Ти не можеш да разбереш тъгата ми — отговори Альошин. — Много умове — много тъги — пошегува се той и гласът му трепна. — Разбираш ли, Дарюшка, понякога смисълът на това, което става, ми се изплъзва... Вече съм на четиридесет и седем. Научните отличия са празна работа. Достатъчно съм умен, за да мога самичък да преценя какво съм направил. Да, хрумвали са ми някои мисли, имал съм прозрения... Но така и не създадох собствена концепция, собствен убедителен модел на Вселената. Впрочем и това е празна работа! Най-страшното е, че всяка моя мъничка победа в областта на мисълта е била последвана от съкрушително поражение на житетския фронт.

Альошин въздъхна и нежно хвани Дар за ръката.

— Разбиращ ли... Станах професор и същевременно си развалих характера — от весел момък се превърнах в мърморко и неврастеник. Написах книга — и изгубих жена си. За какво с било всичко това? Всички тези загуби? Боли ме, като си представя колко нежни думи не съм изрекъл, колко изворна вода не съм пил, как не съм забелязвал красотата, колко девойки не съм целувал... Аз съм космолог, но, уви, виждам звездите по-често по етикетите на коняка, отколкото в

небето... Започнах да се страхувам от откритията, защото за всичко се налага да плащам. Не искам да напиша тази проклета монография и да те загубя.

Не ми е лесно с тебе неочеквано за Альошин се съгласи Дар. Ги си прекалено неуравновесен. Непредсказуем. Ту си добър и нежен, ту жълчен и избухлив. Знам, че не си лош. Знам също, че големите личности често са импулсивни. Затуй ти прощавам много неща. Но от това не ми става по-леко, не знаех, че да обичаш човек е толкова трудно.

Альошин буйно прегърна жена си и виновно я помоли:

Не ме съди строго, Дарюшка, аз не съм по-лош от другите. Ти видя в мен доброто тогава, когато дойде през нощта... Но освен светлина в мен има и мрак. А колко неща притуря животът! Колко чужди неща има в мен! Не само мъдри мисли и възвишени думи, а и чужди нечистотии, кал, обиди, умора...

Дар целуна мъжа си.

— Но аз съвсем не те осъждам — усмихна се тя. — Аз повече ти прощавам. Затуй сега отивам да спя, а ти можеш да поработиш още малко.

Но щом Дар си легна, Генадий я повика:

— Събуди се, миличка!

Тя погледна с крайчеца на очите си към прозореца навън вече бе нощ.

— Таксито чака — каза Альошин и я погъделичка с устни зад ухото. — Поръчах го... Само че не ме питай нищо. Става ли? Ще ти помогна да се облечеш...

Тя промърмори нещо, съгласявайки се, но тъй и не се събули напълно. Ако е тяло го си — своята земна черупка — Дар свикна много бързо и дори го обикна (та нали самичка си го избра), то начинът на живот на хората, многобройните лишени от логика обстоятелства и ситуации, за които се налагаше да изразходва нервна енергия, безкрайно я изморяваха. В битието си на ефирно същество тя смяташе съня за анахронизъм. А сега единствено той ѝ носеше краткотрайно избавление от грижите и постоянното напрежение. Дар изцяло проспа първите си дни. Альошин я наричаше „спящата красавица“, беспокоеше се за здраве той, но после свикна и се примири с всичко като с даденост.

Асансьорът изръмжа. Навън ноемврийският студ шибна девойката през лицето, но колата беше спряла досами входа и след няколко секунди Дар отново бе обгърнал от топъл мрак.

Таксито полетя през пустите нощни улици.

Поени си, мъничкото ми пощепна й Альошин, като я привлече и сложи главата ѝ на рамото си. — Ще пътуваме дълго, почини си.

Дар не забеляза как колата се измъква от лабиринта от улици и булеварди на големия град. Тя дремеше, докато стигнаха Пулковските възвищения. Сетне сред студените звезди се появиха куполите на обсерваторията и таксито спря. Альошин отскочи при дежурния и излезе оттам с ключове в ръка.

— Днес на Големия не работят — обясни той, повличайки Дар в просторно помещение, където гласовете и стъпките им кънтяха. — Това е нашата гордост шестдесет и пет сантиметровият рефрактор.

Альошин мълкна, защото под сводовете на купола думите им звучаха излишно и ненужно. Той доведе жена си до окуляра на телескопа и нагласи столчето на височина.

... Върху нея буквально се изсипаха познатите съзвездия!

Дар ги познаваше не от звездните атласи, а е цялата си същност — с онази полу забравена, ефирна природа, в която преди живееше съзнанието ѝ. За пръв път болката от загубата — огромна и непоправима! — я прониза, замая я, принуди я да се свие на студеното въртящо се столче.

Веднъж, когато в един от почивните си дни Альошин отиде на вилата, Дар реши да види отблизо „това чудовище Меликов“. Тя знаеше, че след „отричането“ е загубила ведно с безсмъртието и всичките си необикновени способности. Но също тъй знаеше колко повисоко стоят нейният мозък и психика, колко по-фино са устроени те в сравнение със земните. Поне нещичко ще забележи. Обикновено еманацията на Злото е ярко изразена. Ако се помъчи, няма да е чак толкова сложно да надникне в душата на заместник-ректора, за когото мъжът ѝ постоянно приказва. В края на краищата Меликов е обективна пречка по пътя на Альошин. Дори според условията на експеримента на ГИДЗ, стига тя да ги бе приела, Опекунът беше длъжен да премахне пречката. Альошин трябва колкото се може по-скоро да завърши монографията си и да я публикува.

Дар дълго обикаля около института. Вляво от сградата, до паркинга, се намираше трамвайното колело и по него, дрънчейки, завиваха трамваи. Тълпата ту се спускаше към вагоните, ту изчезваше в тях и спирката отново опустяваше.

Тя веднага позна волгата на Меликов. Червени кальфи на седалките, отпред виси джудже... Всичко е тъй, както то описваше Генадий.

Дар моментално и точно определи как трябва да се развият събитията. Трамваите влизат в колелото през три-четири минути. При всички случаи пътят на заместник-ректора до колата му пресича трамвайната линия. Докато трамваят обръща, Меликов трябва да стои тук — нито сантиметър по-встрани. Тя ще го заговори, после ще се престори, че се е припознала, ще захване да се оправдава и да се шегува и незабелязано ще го отведе до нужната точка. Задният вагон ще закачи с крайчеца си главата на заместник-ректора, но това ще бъде достатъчно, за да може „чудовището“ да се въргаля три-четири месеца в болницата и да излезе оттам с частична амнезия. Изгубването на паметта изобщо няма да му пречи в живота, но от института ще се наложи да си отиде...

Дар потрепери. Альошин ѝ купи топло кожухче, а виж, за ботушките сглупи — избра ѝ есенни. Януарският студ скова краката ѝ и Дар започна да потропва. Сега материалното тяло ѝ се струваше неподходящо и съвсем неприспособено за живота. Жилищата, дрехите, безбройните болести и опасности... Нима това може да се сравни с препускането сред звездите под формата на концентрат от организирани силови полета, когато си и неотделима частица от Вселената, и неин господар...

Тежката врата на института се отвори, вероятно за стотен път през последните часове, и пропусна навън Меликов. Дар пристъпи към него.

„Опекунът е длъжен да премахне пречката...“

Тя се съсредоточи и с лекота надникна в душата на заместник-ректора. Там се оказа тъжно и по-студено, отколкото на улицата. Мислите на Меликов се носеха безредно, несвързано, бълскаха се една в друга.

„.... Май пак ми се е отворила язвата. Болката сякаш не е постоянна, идва и си отива, но ако се спука кръвоносен съд, тази язва

ще ме довърши... Миналия път кръвта шуртеше като от заклана свиня. Може би все пак трябваше да се оперирам? Всеки път съществуват две опасности — да изгубя много кръв, а при операцията...

Зашо да мисля за това? Ние предполагаме, а случаят решава...“

„... Цветя... Да не забравя да купя цветя. И бонбони. И вкъщи да скрия вермута. Ако Лялка доведе «динозаврите» си, ще опустошат хладилника, ще изпият дори миналогодишния ликър и навсякъде ще увонят с миризливите си цигари... — после чак в гардероба намирам пепел.“

„Пак ми се обаждаха от списанието. А аз все ги лъжа за статията. Потънал съм в стотици нелепи и никому ненужни книжа, дремя по съвещания и заседания. Това проклето «нямам време»! Нямам време просто да седна до бюрото, да разтворя записките и извадките си, да помисля... Толкова е сладко да мислиш! Стига да не съм се отучил. За четири години не съм написал нито една статия. Разбира се, бих могъл да си завърдя «роби». Като Альошин например. Цялата катедра работи за него, а в замяна той презира и тормози всички. Овчаренко още миналата година можеше да защити дисертация, но не — не му позволи. Тихичко, незабележимо. И главното, гадината му е гадина, чрез мене. А самият той навярно всичко е представил наопаки: видите ли. Меликов пъха прът в колелата... Не му се иска да загуби адютанта си, ясно е. Кой би искал да губи...“

В същия момент Дар беше буквально смазана от вълната лепкав страх, който извираше от Меликов.

„... Няма да устоя, не! Той е млад, пробивен, в президиума на академията го познават. Umee да блесне, да покаже, че е незаменим. Ами аз — какво умея аз? Да се ровя в административната рутина и да нося всичко на гърба си?... Кому е нужно това? Във всеки случай, щом заеме мястото ми, Альошин няма да се нагърби с грижи. Ако желае, винаги ще се намери някой Овчаренко, който да му стане предана сянка, робот-изпълнител...“

„Пак тази болка! Не бива да се вълнувам — ще ми се спука язвата. А ако не се спука, ще дойде Альошин... Ще дойде и ще ме стъпче! Аз му се струвам като анахронизъм, като захар в блестящия храм на науката. И какво от туй, че альошиновци са превърнали този храм в пазар? Да, те имат «стока». Но те не живеят с мислите си — те ги продават. И от диалог на мъдреците философията се превръща в

съперничество между знаещите, от размяна на възвишени мисли — във възвищена измама... Освен това, Меликов, ти си вече стар, макар още да не си побелял. А пък Альошин няма да дойде. Той вече е дошъл в храма, ти сам го доведе, за ръчичка — помниш ли? И няма да те стъпче. Той вече те е стъпкал и е отминал нататък, без да забележи какво е останало от теб, Меликов...“

Внезапно Дар чу паническия звън на трамвая, който лудешки изскочи от завоя, и моментално дойде на себе си.

Заместник-ректорът трябваше да пресече пътя на трамвая, поточно вече стоеше на релсите, без да забелязва нищо, без да чува гласа на смъртта. Сега огромната червена машина ще го удари, ще го смачка, ще го натъпче под колелата си...

Дар се спусна и силно дръпна Меликов за яката на палтото. Той отлетя встрани, тежко падна на гърба си в снега, но веднага обърна широкото си повехнало лице към хулигана. Едва сега чу сърцераздирателния звън на трамвая, видя ватманката, закрила лицето си с ръце, и разбра всичко.

— Извинете, за бога, извинете... — бърбореше той, като шареше с ръце по снета — търсеше може би очилата или шапката си, отлетяла при падането му.

Дар се наведе над Меликов.

Той грабна ръката й и започна да тика в нея студените си мокри устни.

— Толкова съм ви задължен, толкова съм ви задължен — бърбореше Меликов. — Вие ме спасихте... Кажете ми името си! Как да ви се отблагодаря?...

Дар изскубна ръката си и се смеси с любопитните, които тутакси се струпаха на местопроизшествието.

Ужасът, който й вдъхнаха предишните й намерения, я караше да тича към къщи. Противоречивостта на този примитивен и същевременно сложен свят я порази. Как живеят те? Кои са критериите им за истината, къде са? Как отличават черното от бялото и в края на краищата на чия страна е правото в дадения случай — на страната на мъжа й или на този пълен и навсярно нещастен човек, който преди малко едва не загина? Възможно ли е в този свят да се довери безрезервно някому, както е прието в нейния свят? Как да се грижи за хората, чиито истини са толкова различни?!

За пръв път, откакто беше тук, на Земята, Дар заплака.

Мъжът ѝ чудо на чудесата! — си беше вързал престилка и белеше картофи.

— Къде беше досега? Вече започнах да се тревожа упрекна я той.

Альошин помогна на Дар да се съблече и без да забележи колко е потисната, я поведе към кухнята.

— Днес давам банкет в чест на моето звездно момиче! — заяви той и показва приготвената вече салата от варени яйца и съомга, която и двамата обожаваха. — А това са най-пресните златисти сухарчета на света. Още горещи. И великолепни пържоли.

— Какво ти става? — учуди се Дар. — Случило ли се е нещо?

— Случи се! Нещо се случи, чувстваме пий... — изпя Альошин и я прегърна. — Първо, днес е първият ден на пролетта. Второ, много те обичам. Освен това днес поработих славно. Дописах седма глава и започнах нова. Искам да поразмисля върху стабилността на хипотетичните цивилизации, тяхната жизнеспособност и продължителност. Разбираш ли, от тези фактори зависи нивото на развитие на цивилизацията.

— Разбирам — усмихна се Дар. — Само че нека си сваля ботушите и да си обуя топли чорапи. Краката ми просто са се вкочанили.

Альошин захвърли ножа и започна да помага на жена си да си свали ботушите.

— Имай предвид — изведнъж каза тя, — че дори при благоприятни условия цивилизацията не винаги се развива по експонента. Стремежът към познание също зависи от много фактори. Например от природната интензивност на разума или от това, дали познанието влиза в исторически изработена система от социални стереотипи на ценностите...

— Откъде се взе тази мъдрост? — учуди се Альошин и веднага си спомни: — Аха, ясно ми е. Както се казва — видяла си го с очите си. Дай да те целуна.

Той настани Дар в креслото и загъна краката ѝ с одеяло. После бързо сложи масата и пусна телевизора.

— За теб! — Альошин с удоволствие изпи коняка си и замези с парченце лимон. — Ти наистина си Дар! Разбираш ли, откакто се появи, на мен ми се работи. Толкова нови мисли ми идват... Защото всъщност проблемът за Контакта се свежда до два кардинални въпроса: съществува ли изобщо чужд разум и ако съществува, защо не влиза в контакт с нас?

— Аха — каза Дар, като иронизираше мъжа си. — Опитай се да влезеш в контакт е вас... Та вие сте доктриници. Ето ти например — измислил си никакви модели и си заключил в тях въображението си като в затворен кръг. Според теб сигнали могат да се изпращат единствено в диапазона на радиовълните, а пришълците ще дойдат само с ракети. Всичко това е толкова примитивно...

— Разбира се — засмя се Альошин, по-добре голи и направо на терасата. Контактът е гарантиран.

— Гена — Дар уморено се облегна в креслото, — защо не можеш да бъдеш сериозен? Или не искаш? Защо всеки божи ден изпробваш и без това твърде безумното ми чувство към теб? Какъв е този твой постоянен скептицизъм? Този сарказъм и неприязън към хората? Да речем, към същия този Меликов?

— Към Пьотър Петрович?! — възмути се мъжът и. Знаеш ли, това вече са твои фантазии. Разбира се, Меликов с консерватор, но като човек... Днес mi предложи командировка в България! Разбираш ли? Две седмици. Симпозиумът не е кой знае какъв, но самият факт...

И отново дъхът на Дар спря за миг от усещането, че тук, в този свят, всичко е несигурно и неопределено — понятията, чувствата, емоциите, че навярно тя никога не ще се оправи в хаоса, където практически не съществува еднозначност. Та нали преди мъжът й говореше за Меликов точно обратното! Пък и постоянно беше невнимателен и почти груб с нея, със своя звезден дар. Какво се е променило? И дали е за дълго? Изобщо има ли нещо стабилно в този непрестанно променящ се свят?

Нима не разбираш? — прошепна мъжът й, като се наведе над нея и горещо дишаше в лицето ѝ. — Дарюшка! Днес е щастлив ден и аз обичам целия свят, а най-много — теб. Това е толкова логично. Както казват студентите ми — „просто като фасул“...

— На едно място много проницателно си писал за несъответствието в нивата на развитие на различните цивилизации —

предпазливо каза Дар.

— Това не е страшно, мое намерено момиче — прошепна той.

По лицето му блуждаеше усмивка, която Дар нямаше да разбере, ако ще и хиляда години да живееше на Земята. Може би унижена, може би насмешлива, а може би катанинска. — Несъвпаденията се преодоляват. Да, да, всички несъответствия и несъвпадения се преодоляват... с търпение и жертвоготовност от страна на по-високо развития разум!

Альошин се засмя. Алкохолът вече го бе хванал и той лукаво заплаши Дар с пръст:

— Затова сте по-стари от нас... А ние какво сме? Ние сме деца! Тъй че вие ни берете грижата. Такова разпределение на задълженията напълно ни устройва.

Той разбуждаше Дар с целувките си, шепнеше ѝ несвързани и общо взето глупави думи, в които изведнъж, както тогава, есента, се прокрадваше умолителна нотка: „само бъди с мен“, „само не изчезвай, фейо моя“, сякаш Альошин дълбоко в душата си винаги бе вярвал в звездния произход на жена си, но се бе преструвал, а днес се бе ужасил от мисълта, колко случайно и нетрайно е щастието му. Тази мисъл го принуди да шепне слова на разкаяние и алчно да търси близост, като че ли в нея и само в нея в краткото сливане и възторг на телата — се съдържаше сигурността на техните отношения и обещанието, че всичко ще си остане както преди.

След полунощ успокоеният и почти заспиващ Альошин пъхна главата си под мишницата на Дар и помоли:

— Разкажи ми какво има там, на звездите.

И отново в тъмнината върху устните му се разля загадъчна усмивка.

Монографията набъвша.

По цели дни Альошин не излизаше от къщи, изписваше страница след страница с енергичния си четлив почерк. Веднъж дойде Овчаренко — без обичайния коняк, но затова пък с пълно дипломатическо куфарче литература и никакви изчисления, поръчани от шефа му.

— Тази глава ще им прочета в България — многозначително каза Генадий Матвеевич на аспиранта, размаха ръкописа под носа му и с

хитра усмивка го скри зад гърба си. В устата на професора „им“ прозвуча дори заплашително, сякаш ставаше дума не за изказване на международен симпозиум, а за решаваща битка на умовете, в която той непременно би искал да победи.

През тези дни Альошин сякаш бе забравил за съществуването на Дар. Машинално изяждаше ястията, които тя приготвяше, прие като нещо обикновено умението на жена си да пише на машина и веднага я впргна в работа.

— Заради теб се научих — похвали се Дар, когато отнесе на мъжа си първите преписани страници. — Само за половин ден.

Альошин разсеяно се усмихна.

— Щом си фея, значи трябва всичко да умееш — каза той и целуна жена си. — Трябва да ми благодариш, че давам на един познат програмист да ми прави изчисленията и не те използвам вместо компютър. Ти нали би могла?

— Разбира се — радостно отговори Дар. — И много по-бързо от вашите ЕИМ.

Лицето на Альошин някак се промени.

— Недей, Дарюшка — помоли той. — Нека приказките останат за спалнята. Жivotът и твоите фантазии са несъвместими. Ти си премного добра домакиня за една фея.

Дар сви рамене и се отдръпна.

— Това е толкова просто — печално промълви тя. — Сложното е друго. Струва ми се, че ти не ме разбиращ. Не ми вярваш.

— Какво говориш — Альошин тръгна към кабинета си. — Аз разбирам твоята любов. Без теб не мога да живея. Нима това е малко?

— Нима това е малко? — като echo повтори Дар. „Само ако знаех малко ли е или не — помисли тя тъжно. — Търсех любовта ѝ я намерих. Странна, неприличаща на разсъдъчно-възвишеното сливане на духовните субстанции у нас. Върнах се в този нетраен свят, в който има малко хармония и много страсти. На мен той ми харесва. Може би защото в моя роден свят аз не се бях привързала особено към някого... Но и тук всичко е толкова непостоянно. Пък и неустойчиво. Разбира се, Генадий ме обича, но обича повече тялото, отколкото душата ми. При нас е едната крайност, а при тях — другата. Къде е златната среда? И дали изобщо съществува?“

Дар тихо заплака (на нея ѝ хареса тази особеност на човешкия организъм — сълзите сякаш измиваха скръбните мисли) и отиде в гостната да дописва главата.

„Умът ми не го побира! — измъчваше се тя. — И Пратеникът, а сега и Генадий говореха за жертвоготовност. Защо при тях, на Земята, да обичаш — значи да се жертвуваш? Би трябало да е обратното. Винаги съм мислела, че това чувство прилича на вдъхновението: изпълва те със светлина и радост. Но дори и да е така, по тяхному... Защо тогава Генадий се вбесява, щом му призная, че живея за него? Той хем иска това, хем се сърди, когато казвам: «ако искаш», «щом трябва»... Какво е това? Глас на съвестта или обикновено лицемерие?“

Това стана във вторник.

А в петък, когато Альошин отиде в института, на вратата плахо се позвъни. Дар отвори, без да погледне през шпионката. На стълбищната площадка стоеше непозната жена с черна забрадка.

— Извинявайте — каза тя, — аз съм от втори вход. Знаете ли, вчера умря Паша, нашият портиер. Павел Потапович — поправи се тя.

Дар не познаваше портиера, но за всеки случай кимна.

— Аз съм тяхна съседка — обясни жената. — Решихме да съберем кой колкото може. За погребението. Паша пиеше, а сега ето на — три сирачета остави. Голямата тъкмо премина в седми клас...

— Пари ли трябват? — попита Дар, като с усилие проследяваше логическата връзка, която обединяваше смъртта на пияницата-портиер, тази жена с енергично лице и нея, жената на професор Альошин.

— Кой колкото може — потвърди жената.

— Почакайте малко.

Дар влезе в кабинета и отвори кутията, където държаха парите. „Колко да ѝ дам? — помисли нерешително тя и си спомни за децата. — Много ли ще е да дам три банкноти...“

Дар взе три банкноти по двадесет и пет рубли и ги подаде на жената през прага. Тя машинално ги взе, а после, взирайки се в парите, се учуди, дори се изплаши.

— Ама моля ви се, толкова пари! Дайте там една рубла или три... Не трябва, моля ви!

— Вземете, вземете — рече Дар. — Това е за сирачетата.

Докато вечеряха, тя разправи на Генадий за нещастието. Той слушаше разсеяно и пиеше чай.

— Познавам го този алкохолик — троснато каза той за покойника.

Дар разправи за съседката, която събираще пари за погребението, и за децата. Альошин кимна — тъй де, необходимо е. Дар между другото назова сумата и безгрижно каза, че днес е открила музиката на Григ — чула я по радиото.

— Дори се разплаках — похвали се тя. — Вече се научих да плача, представяш ли си?

Альошин се задави с чая си и я погледна слисано.

— Колко? — попита. — Колко ѝ даде?

— Седемдесет и пет — отговори Дар. — Защо? Ние имаме още.

Альошин оставил чашата с недопития чай и криво се усмихна.

— Разбира се, глупаво е да се караме за пари. — Той помълча. — Но в нашия огромен град има хиляди алкохолици и всеки ден някой умира. Всеки час. А може би и по-често. Аз не мога да издържам всички сираци. Това би трябвало да разбере дори... извънземен жител, от какъвто и институт да е. Извинявай, Дар, но ти просто си ненормална и болестта ти прогресира...

Той отиде в кабинета, но не можеше да работи — разхождаше се из стаята, дори запали цигара, което му се случваше извънредно рядко.

Дар се опита да почете „Литературная газета“. Отново остро почувствува, че въпреки огромния обем информация, която усвои, преди да тръгне за Земята, катастрофално не ѝ достигат знания за хората, за навиците и личния им живот. Опита се да чете, но не можа. От парещата обида очите ѝ се пълнеха със сълзи, буквите трепкаха и се размазваха. На ти жертвоготовност и опекунство... На ти земна любов.

Дар се съблече и угаси лампата. След половин час в спалнята влезе Альошин и също легна. Помълча, сетне неловко се опита да я прегърне:

— Стига си се сърдила. По-добре ми разкажи какво има на звездите.

Дар конвулсивно въздъхна, сякаш изхлипа.

— Там е чисто — рече тя и се обърна на другата страна.

Альошин се ослуша — в кухнята жена му тракаше със съдовете. Той тихичко отиде в гостната и отвори барчето. Пиеше му се нещо студено — две-три чашки „Ерети“ с лед, за да премахне лепкавата

тежест на жегата през деня и отведнъж да удави грижите, които днес бяха както никога много. Но ледът и виното са в кухнята, а там е Дар с глупавото си отношение към спиртните напитки: всеки път, щом ужасно му се приискаше да си пийне, тя примира и го гледа тъй, сякаш пие най-малкото сярна киселина.

Альошин се намръщи, наля си половин чашка коняк и я изпи на един дъх. Веднага силно издиша, запали цигара и тръгна към кухнята.

Жена му стоеше до прозореца и режеше зеленчуци на дъската.

„Пак рагу — тъжно си помисли той. — Не, тя наистина е ненормална — да се отвращава от месото... Да ѝ кажа ли? А, не, и без туй ми се повдига от нейното «ако трябва»...“

Дар се усмихна на мъжа си:

— Купих две дини. В хладилника са.

Гневът на Альошин помина и той седна на табуретката.

— Знаеш ли — каза, като се взираше в гирляндите осветени прозорци на отсрецната къща, — този Меликов ме изкарва от кожата ми. Струва ми се, че все пак иска да ми напакости. Вбесява се, че съм професор. Бездарността възприема като отклонение от нормата всеки прогрес, всяко движение напред. Да, да! Бездарността винаги се смята за норма. За еталон!

— Пак викаш — забеляза Дар. — Колко пъти ти казвам — не му обръщай внимание. Твоята работа е да си гледаш науката. А вие водите дуел на самолюбията си.

— Много разбираш! — ядоса се Альошин. — Днес влязох при него за монографията си, а той ми казва с усмивчица: „Труден път сте си избрали, Генадий Матвеевич. Днес масите са увлечени от идеята на Шкловски за уникалността на нашата цивилизация. А вашата концепция...“ А пък аз му казвам: „Концепцията не е моя, драги колега. Тя е на Джордано Бруно.“

— Можеше да му кажеш, че е на Анаксагор. Или на школата на Епикур — каза Дар. — Защото те са го предвидили много по-рано.

— Ха, Епикур — изпуфтя Альошин. — Меликов и за Омир нищо не е чувал, той само знае как да те хързулне.

— Ако искаш, мога да ти помогна — каза жена му, като режеше картофите на кубчета.

За да не изругае, Альошин изхвръкна от кухнята. Вече без да се крие, отвори барчето и изпи още половин чашка коняк. Поиска му се

да хапне нещо. Пак отиде в кухнята, като стенеше наум, сякаш го боли зъб: „Докога ще чувам тези унизителни «ако трябва» и «щом искаш»... От една страна, кучешка преданост, от друга — тази втръснала ми игра на «звездно момиче» и на висше същество. Докога ще търпя всичко това?...“

— Искаш ли да се обадя по телефона на Шкловски? — попита го Дар, когато той извади от буркана маслина и я лапна. — Веднага ще му се обадя и ще му обясня всичко. Че си прав.

От изненада Альошин едва не се задави.

— Бълнуване! Врели-некипели! Параноя! — закрещя той, като изплю костицата. — Басните ти са добри само за в леглото! За леглото! Сто пъти съм ти казал: не намесвай бълнуването си в сериозните работи! Какво ще му кажеш?! В края на краищата къде са ти доказателствата? Можеш ли да докажеш нещо? На него, на мен?

Дар пребледня и остави картофите. Лицето ѝ се изкриви.

— Не мога — тихо отвърна тя. — Не бива. Нали съм ти казвала защо не бива. Мога само да обясня.

Много пъти съм се опитвала да ти обясня, да ти помогна, но ни веднъж не си ме изслушал докрай.

— На психиатъра ще обясниш — злобно отвърна той. — Вече се консултирах — типична параноя, хронична системна налудничавост. Дявол да го вземе, само това ми липсваше! Цялата страна ще ми се смее! С разсъжденията си за съществуването на множество обитаеми светове професор Альошин е побъркал жена си.

— Защо говориш така, Гена? — очите на Дар се разтвориха широко и се напълниха със сълзи. — Защо толкова се страхуваш от истината, Гена?

— А, истината! — подигравателно каза Альошин, като жадно палеше втора цигара. — Истината, която живее на петия етаж и всеки вторник вари борш! И същевременно познава *истинската космология*?

Той дори се изправи, та при този окончателен морален разгром да му помагат и ръстът, и умението му да се държи пред аудитория.

— Добре — каза той. — Да предположим, че си тайна. Спомням си нещичко за странното ти появяване, за документите и биографията, която аз ти измислих... Да предположим, че ти си Негово величество Жеравът. Но нали всяко огледало ще ти каже обратното: домакиня,

обикновена еснафка, квачка. Извинявай, но ти си достъпна тайна, домашна, земна. Ти си жерав вкъщи. А мястото на жерава е в небето. Само там! Каква тайна можеш да бъдеш в тази гадна кухня? Защо си тук?

Ножът падна от ръцете на Дар.

— Защо? — като echo повтори тя.

И изведнъж сякаш леден повей облъхна Альошин. Стори му се, че Дар с едно неуловимо движение свали дрехите си. Отново за момент я видя цялата, както тогава, в дъжда. После светлината примигна и угасна, но не задълго. Дар грабна нещо бяло и се хвърли през прозореца. Издрънча счупено стъкло.

— Дар!!! — изкрештя Альошин и се втурна към вратата.

Той взимаше по няколко стъпала наведнъж, рискувайки да си счупи врата, викаше нещо отчаяно, неразбираемо за него и разбираемо за всеки, който макар веднъж се е срещал със смъртта. Тичаше тъй, сякаш се надяваше да изпревари падането на тялото, да поеме Дар, да смекчи страшния удар о земята.

Альошин пълзеше по асфалта като сляп. Парчета стъкло му режеха ръцете, но той не забелязваше.

— Къде е? Къде е тя? — повтаряше като безумен — Къде е тялото й? Къде си, Дар?!

Хората, които се бяха стекли от виковете и звъна на счупеното стъкло, огледаха храстите пред блока. Някой вдигна професора на крака.

— Иди си вкъщи, приятелю — строго му каза един младеж, облечен със спортен костюм в синьо и червено. Той май живееше на шестия етаж и поздравяваше Альошин, когато го срещнеше. — Сторило ти се е. Или си пийнал повечко. Жена ти сигурно пържи картофи, а ти тук плашиш хората.

Без да забелязва насмешливите и любопитни погледи, Альошин едвам се дотътри до съседния вход и седна на пейката.

Разбра всичко.

Той вече със сигурност знаеше, че жена му я няма вкъщи. Онова бяло нещо, което се мярна в ръцете й, когато електричеството угасна... Ефирно и еластично... Разбира се, това бяха крила! Веднъж Дар му разказваше за тях, а той й се присмя: аха, шестокрили, като на

серафимите... Отлетя! Отлетя неговата любима. Няма я нито у дома, нито в този град, нито по цялата Земя.

Жеравът отлетя!

[1] Отдел за регистрация на гражданското състояние. Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.